

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Løyvingar til samiske føremål i statsbudsjettet 2027

Løyvingar til samiske føremål

Staten Noreg er etablert på territoriet til to folk, samar og nordmenn. Regjeringa har som mål at samane skal få utvikle språket, kulturen og samfunnslivet sitt.

Grunnlova § 108 og samelova er dei nasjonale rettsgrunnlag for samepolitikken. Noreg har òg ei rekke folkerettslege forpliktingar som legg føringar for samepolitikken. Alle departementa har ansvar for å følgje opp gjennomføringa av samepolitikken innanfor sektoren sin. Kommunal- og distriktsdepartementet har det overordna samordningsansvaret for statleg samepolitikk og skal arbeide for heilskap og samanheng i politikken, på tvers av sektorar og forvaltningsnivå.

I Kommunal- og distriktsdepartementets Prop. 1 S (2026–2027) blir det gitt ei kort omtale av samepolitiske mål og strategiar for arbeidet til departementet.

Denne publikasjonen gir ei kort og samla framstilling av dei ulike departementa sine forslag til løyvingar til samiske føremål i 2027¹.

Innhold

Sametinget	3
Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)	4
Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD)	7
Kunnskapsdepartementet (KD).....	8
Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD).....	12
Justis- og beredskapsdepartementet (JD).....	14
Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)	16
Barne- og familiedepartementet (BFD)	18
Landbruks- og matdepartementet (LMD).....	20
Klima- og miljødepartementet (KLD)	25
Samferdselsdepartementet (SD)	29
Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID)	31

¹ Ved eventuelle avvik mellom dei ulike budsjettproposisjonane til departementa og denne publikasjonen, er budsjettproposisjonane gjeldande.

Oversyn over løyvingar til samiske føremål

(i 1000 kroner)

	Rekneskap 2025	Saldert budsjett 2026	Forslag 2027
Kommunal- og distriktsdepartementet	784 365	816 470	843 101
Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	69 954	41 950	36 811
Kunnskapsdepartementet	438 777	503 651	520 962
Kultur- og likestillingsdepartementet	72 037	78 679	77 240
Justisdepartementet	16 222	21 300	36 100
Nærings- og fiskeridepartementet		7 000 ¹	
Helse- og omsorgsdepartementet	55 100	28 400	14 700
Barne- og familiedepartementet	10 950	11 300	11 300
Landbruks- og matdepartementet	256 816	276 880	302 246
Klima- og miljødepartementet	206 908	203 517	175 430 ²
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	1 390	1 390	
Sum	1 912 519	1 990 537	2 017 890

¹ Løyvinga i 2026 var ei eingongsløyving til etablering av eit samisk næringsfond.

² Forslag til løyving i 2027 utgjer totalen av kap. 1410 og 1420.

Det er gitt ei nærare presisering av summane som er beskrivne i tabellen under omtalene frå kvart departement i denne publikasjonen. Det blir òg gitt tilskot til samiske føremål over tilskotspostar der tilskotsfordelinga vil skje på eit seinare tidspunkt. Desse tilskota inngår ikkje i summane i tabellen for forslag til løyving 2027, men er beskrivne i dei departementsvise omtalene. Eksempelvis blir tilskot til samiske føremål i 2027 tildelt på eit seinare tidspunkt over kapittel 1429 over Klima- og miljødepartementets forslag til budsjett. Tilskotet for 2027 er derfor ikkje inkludert i tabellen over. Tilsvarende vart det løyvet 1,39 mill. kroner til samiske føremål over kap. 671, post 72 over Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjett i 2025 og 2026, som oppgitt i tabellen over. Då tilskotsfordelinga for 2027 vil skje på eit seinare tidspunkt står feltet tomt.

Nærare omtale og oversikt over løyvingar til samiske føremål dei siste tre åra, går fram av kapitla til dei respektive departementa i denne publikasjonen, budsjettproposisjonar for dei aktuelle åra og tidlegare utgåver av *Løyvingar til samiske føremål i statsbudsjettet*.

Sametinget

Sametinget vil ifølgje budsjettforslaget forvalte om lag 807,3 mill. kroner i 2027.

Sametingets første heile driftsår var i 1990. Då hadde Sametinget eit budsjett på 31,7 mill. kroner. Sametingets budsjett har hatt ei positiv utvikling gjennom mange år.

Oversyn over løyvingar til Sametinget

	(i 1000 kroner)		
	Rekneskap 2025	Saldert budsjett 2026	Forslag 2027
Kommunal- og distriktsdepartementet	747 514	782 881	807 335
Sum	747 514	782 881	807 335

Regjeringa og Sametinget etablerte i 2019 ei ny budsjettordning der dei årlege overføringane til Sametinget som hovudregel skal samlast på éin post i statsbudsjettet, jf. omtale under kap. 560, post 50, i Prop. 1 S (2018-2019) for det dåverande Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Kap. 560, post 50 er ein felles budsjettpost som finansierer dei sektorområda som fagdepartementa har ansvar for å vareta. Retningslinjene for den nye budsjettordninga, som Kommunal- og moderniseringsdepartementet utarbeidde, skal bidra til å handtere eventuelle utfordringar som éin samla post kan skape for ansvarsfordelinga mellom departementa. Eit viktig premiss for ordninga er at kvart departement framleis har ansvaret for samiske saker innanfor sin sektoren.

Med atterhald om Stortinget sitt budsjettvedtak, fordeler Sametinget løyvingane i sitt siste plenumsmøtet kvart år. Sametinget fordeler løyvingane etter eigne prioriteringar, men i tråd med budsjettvedtaket til Stortinget. Rammene for økonomiforvaltninga i Sametinget blir fastsette av Kommunal- og distriktsdepartementet i reglement for økonomiforvaltning i Sametinget, jf. samelova § 2-1, tredje ledd. I reglementet har departementet fastsett at økonomireglementet og avgjerder om økonomistyring i staten òg gjeld for Sametinget.

Sametinget har forvaltningsansvar for ei rekkje administrative forhold, mellom anna valet til Sametinget, fordeling av økonomiske tilskot, fastsetjing av delar av skulens læreplanar, forvaltning av samiske kulturminne etter kulturminnelova med tilhøyrande forskrifter og oppnemning av representantar til ulike offentlege organ. Sametinget utøver dessutan myndigheit og påverknad gjennom deltaking og representasjon i ei rekke utval, styre og råd.

For meir om Sametingets verksemd, sjå www.samediggi.no.

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)

			(i 1000 kroner)		
Kap.	Post	Nemning	Rekneskap 2025	Saldert budsjett 2026	Forslag 2027
560	50	Samiske føremål, Samisk språk, kultur og samfunnsliv	747 514	782 881	807 335
560	51	Samiske føremål, Divvun	13 410	13 893	15 407
560	55	Samiske føremål, Samisk høgskole	8 979	9 302	9 646
563	01	Internasjonalt reindriftssenter, Driftsutgifter	6 890	7 017	7 211
563	21	Internasjonalt reindriftssenter, Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i> ¹	7 572	3 377	3 502
Sum			784 365	816 470	843 101

¹ Rekneskapstalet inkluderer ekstern finansiering av prosjekt i regi av Internasjonalt reindriftssenter.

I tillegg blir det løyvd midlar til samiske føremål over følgjande budsjettkapittel og postar:

Kap.	Post	Nemning
500	72	Kommunal- og distriktsdepartementet, Noregs forskningsråd, <i>kan overførast</i>
553	63	Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet

Kap. 560 Samiske føremål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv

Posten utgjør hovudløyvinga til Sametinget.

Løyvingsendringar:

- Løyvinga er foreslått redusert med 5 mill. kroner som følgje av overføring av midlar for drift av regnskapstenester til DFØ.

Samla blir det foreslått å løyve 807,3 mill. kroner i 2027 til Sametinget. Løyvinga blir i sin heilskap forvalta av Sametinget.

Kap. 560 Samiske føremål, post 51 Divvun

Divvun, er ei språkteknologisk eining ved UiT Noregs arktiske universitet. Divvun utviklar samisk språkteknologi og driftar mellom anna retteprogram for samiske språk til bruk på ulike dataplattformer.

Samla blir det foreslått å løyve 15,4 mill. kroner i 2027 til Divvun.

Kap. 560 Samiske føremål, post 55 Samisk høgskole

Samisk høgskole utfører enkelte oppgåver på oppdrag frå Kommunal- og distriktsdepartementet. Løyvinga skal dekkje drift av Fagleg analysegruppe for samisk statistikk og drift av ordninga Samiske vegvisarar.

Samla blir det foreslått å løyve 9,6 mill. kroner i 2027 til Samisk høgskole.

Kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter, post 01 Driftsutgifter og post 21

Spesielle driftsutgifter, *kan overførast*

Internasjonalt reindriftssenter i Kautokeino er ein fagleg sjølvstendig institusjon som vedtar eigne mål og resultatkrav innanfor dei rammene som Kommunal- og distriktsdepartementet fastset. Styret for senteret gjer prioriteringane.

Det blir foreslått ei samla løyving på 10,7 mill. kroner til Internasjonalt reindriftssenter i 2027.

Kap. 500 Kommunal- og distriktsdepartementet, post 72 Noregs forskningsråd, kan overførast

Løyvinga til Forskingsrådet skal hovudsakleg bidra til langsiktig og målretta kompetanse- og kunnskapsoppbygging innanfor departementet sitt ansvarsområde. Løyvinga skal òg medverke til at det finst kompetente forskingsmiljø innanfor departementet sitt sektoransvar. Forskinga skal halde høg vitenskapleg kvalitet og vere relevant for utfordringane og måla i sektoren, og vere til nytte for politikk- og tenesteutvikling og oppgåveløysinga til forvaltinga.

Kunnskapsdepartementet har ansvaret for å samordne styringssignala frå departementa og har i samarbeid med departementa og Forskingsrådet utarbeidd systemet for departementa si styring av Forskingsrådet. Sjå budsjettproposisjonen for Kunnskapsdepartementet for nærare omtale av overordna mål og samla måloppnåing for Forskingsrådet.

Samisk forskning

Samisk forskning er i stor grad konsentrert i porteføljane for samisk samfunn og kultur, velferd og utdanning, klima og miljø, mat og bioressursar og banebrytande forskning. Det er ein betydeleg auke i den EU-finansierte delen av samisk forskning, frå 500 000 kroner i 2019 til 14 mill. kroner i 2025. Fellesutlysingar har medverka til å løfte forskning som gjeld fornorskingspolitikk, språk, helse, natur- og ressursforvalting og rettsforhold. Det er framleis behov for å auke forskingskapasiteten innan språk, samfunnsvitskap og urfolksmetodikk. For meir omtale av Forskingsrådet sine tildelingar til samisk forskning, sjå omtale under Kunnskapsdepartementet i denne publikasjonen.

Kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 63 Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet

Posten omfattar tilskot til Noreg si deltaking i grenseregionale Interreg-program, tilskot til Arktis 2030, tilskot til det norske Barentssekretariatet, tilskot til Grensetjenesten Sverige, Finland og Norge og tilskot til Arctic Race of Norway. Tilskot til transnasjonale og heil-europeiske Interreg-program blir omtalt under post 76.

I inneverande Interreg-periode (2021–2027) deltek Noreg i programma Øresund-Kattegat-Skagerrak, Sverige-Noreg og Interreg Aurora (post 63), samt Nordleg Periferi og Arktis, Nordsjøen, Østersjøen, Interreg Europe, URBACT, ESPON og Interact (post 76). Prosjekta fremjar regional utvikling gjennom deling av kunnskap, samarbeid om felles samfunnsutfordringar, deling av erfaringar om mellom anna berekraftig økonomisk vekst, innan teknologi for lågutslepp og sirkulærøkonomi, forbetring av offentlege tenester gjennom teknologi, og grøn omstilling ved energieffektivisering og smarte straumnett. Samarbeid over landegrensene gir høgare kapasitet og kompetanse hos aktørane til å løyse regionale- og distriktpolitiske utfordringar. Programma bygger ned grensehinder med stor betydning for distriktskommunane og styrker beredskap og motstandskrafta langs grensa. Programma er i tråd med prioriteringane frå fylkeskommunane i deira regionale planar og strategiar.

Grenseregionale Interreg-program

Målgruppene er lokale, regionale og nasjonale styremakter, aktørar frå lokalsamfunn og urfolk, privat næringsliv, forskings- og utviklingsaktørar og frivillige organisasjonar.

Ordninga skal:

- Bidra til regional utvikling gjennom samarbeid over landegrensene.
- Bidra til eit a) smartare Europa, b) grønarare Europa, c) meir samanknytt Europa, d) meir sosialt Europa og e) Europa nærare borgarane. I tillegg kjem det Interreg-spesifikke

målet (ISO 1) om å styrkje administrativ kapasitet til utvikling og grenseoverskridande samarbeid. Norsk innsats vektlegg måla a, b, c og ISO 1.

- Gi deltakarar tilgang til kunnskap, erfaringar og økonomiske ressursar til konkrete utviklingsprosjekt.

Indikatorar for å vurdere måloppnåing blir fastsette i programdokumenta for kvart enkelt Interreg-program.

Tildelingskriterium blir fastsette i tråd med EU sitt regelverk og formulert i programdokumenta for kvart program. Kriteria for prosjekt og program omhandlar ofte om dei bidrar til grenseregional meirverdi, kapasitet til gjennomføring, resultatorientering, berekraftig utvikling og å nå målet med programmet. Midlane blir lyste ut og skal utløyse minimum 50 pst. regional medfinansiering.

Forvaltinga av midlane er delegert til fylkeskommunane, som rapporterer til departementet. Oppfølging og kontroll skjer i overvakings- og styringskomiteane til programma, der departementet og fylkeskommunane deltar saman med dei andre programlanda. Krava til oppfølging og kontroll blir fastsette gjennom EU sitt regelverk og i programdokumenta for kvart program.

Det norske Barentssekretariatet

Barentssekretariatet skal fremje og finansiere samarbeidsprosjekt, og vere eit ressurs- og kompetansesenter for grensekryssande- og nordområdesamarbeid. Målet med ordninga er god samfunnsutvikling i nord, mellom anna gjennom kunnskapsheving. Ordninga omfattar òg folk-til-folk-prosjekt med uavhengige russiske aktørar i Barentsregionen.

Måloppnåing for tilskotsordninga skal vurderast etter desse kriteria:

- Prosjektet har gitt meir og betre samarbeid mellom norske, finske og/eller svenske aktørar i nord, ev. òg med aktørar frå andre regionar i Arktis.
- Prosjektet bidreg til samfunnsutvikling i Nord-Noreg.

Tilskotsordninga blir forvalta av Barentssekretariatet. Sekretariatet kan gi tilskot til prosjekt som er retta mot internasjonalt samarbeid mellom aktørar i Nord-Noreg og i det nordlege Norden, inkludert urfolkssamarbeid. Delar av løyvinga går til drift av sekretariatet og til utviklingsoppgåver i tråd med oppdraget. Sekretariatet skal hente inn og samordne kunnskap frå aktørar i regionen. Dei skal hjelpe fylkeskommunane i Nord-Noreg i samfunnsutviklingsrolla deira, gjennom å fremje, utvikle og styrkje samarbeid med aktørar, først og fremst i finske og svenske regionar.

Arktis 2030

Arktis 2030 skal utløyse aktivitet som bidreg til utvikling og bruk av ny kunnskap som støttar opp om regjeringa sin nordområdepolitikk og regionale planar og mål i Nordland, Troms og Finnmark, innanfor avgrensa tematiske innsatsområde. Forvaltar skal tildele midlar etter ei heilskapleg vurdering, der eit av tildelingskriteriene er: *FN sine bærekraftsmål, med særleg vekt på konsekvensar for urfolk.*

Sekretariat for Regionalt nordområdeforum

For å styrkje dialogen i og om nordområda møter regjeringa, fylkeskommunane og Sametinget fast i Regionalt nordområdeforum. I 2025 vart det løyvd 1,6 mill. kroner til drift av sekretariatet og aktivitetar i regi av forumet.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD)

			(i 1000 kroner)		
Kap.	Post	Nemning	Rekneskap 2025	Saldert	Forslag 2027
				budsjett 2026	
1520	01	Statsforvaltarane, Driftsutgifter ¹	31 070	31 800	32 811
2445	30	Statsbygg, Prosjektering av bygg, <i>kan overførast</i> ²	3 158		
2445	33	Statsbygg, Vidareføring av ordinære byggeprosjekt, <i>kan overførast</i> ³	35 726	10 150	4 000
Sum			69 954	41 950	36 811

¹ Tildelinga finansierer oppgåvene til dei nordlegaste statsforvaltarane som regional reindriftsmyndigheit.

² Tildeling gjaldt prosjektering av det samiske museet RidduDuottarMuseat. Sjå omtale under Kultur- og likestillingsdepartementet.

³ Tildelinga gjeld samlokalisert nybygg for Det samiske nasjonalteateret Beaivváš og Samisk vidaregåande skule og reindriftsskule i Kautokeino. Bygget vart ferdigstilt i 2024, men vil få kostnader i reklamasjonsfasen i 2026 og 2027.

Kap. 1520 Statsforvaltarane, post 01 Driftsutgifter

Reindrift ligg innanfor den ordinære driftsramma til statsforvaltaren. Løyvinga er derfor eit overslag over kor mykje av den totale løyvinga til dei nordlegaste statsforvaltarane som skal dekke oppgåva deira som reindriftsmyndigheit.

Kunnskapsdepartementet (KD)

			(i 1000 kroner)		
Kap.	Post	Nemning	Rekneskap 2025	Saldert budsjett 2026	Forslag 2027
222	01	Statlege skular og fjernundervisningstenester, Driftsutgifter	158 940	160 293	169 399
222	45	Større utstyrssinnkjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	1 986	2 056	2 128
225	63	Tiltak i grunnopplæringa, Tilskot til samisk i grunnopplæringa	101 431	156 095	166 146
226	21	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa, Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i>	14 400	17 800	12 400
227	63	Tilskot til særskilde skular, Tilskot til kommunar og fylkeskommunar	32 226	34 418	36 726
260	50	Universitet og høgskular, Statlege universitet og høgskular ¹	129 094	132 389	133 663
2410	73	Statens lånekasse for utdanning, Avskrivingar, <i>overslagsløyving</i>	700	600	500
Sum			438 777	503 651	520 962

¹Gjeld rammeløyvinga til Samisk høgskole.

I tillegg blir det løyvd midlar til samiske føremål over desse kapitla og postane:

Kap.	Post	Nemning
231	21	Barnehagar, Særskilde driftsutgifter, <i>kan overførast</i>
254	70	Studieforbund o.a., Tilskot til studieforbund
260	50	Universitet og høgskular ¹
273	70	Kunnskapssektorens tenesteleverandør – Sikt, Infrastruktur for tungrekning, <i>kan overførast</i>
285	72	Noregs forskingsråd, Langsiktig grunnleggande forskning

¹ Kap. 260, post 50 gjeld løyvingar til andre universitet og høgskular enn Samisk høgskole, der midlar retta mot samiske tiltak inngår i den samla rammeløyvinga.

Kap. 222 Statlege skular og fjernundervisningstenester, post 01 Driftsutgifter og post 45 Større utstyrssinnkjøp og vedlikehald, *kan overførast*

Løyvingane under kap. 222 dekker drift av Samisk vidaregåande skule i Karasjok, Samisk vidaregåande skule og reindriftsskule i Kautokeino, og Sørsamisk kunnskapspark i Hattfjelldal.

Departementet foreslår å løyve 169,4 mill. kroner på post 01 og 2,1 mill. kroner på post 45. I løyvinga inngår ein auke på 3,7 mill. kroner som følge av ein auke i elevtalet ved Sørsamisk kunnskapspark. Dei samiske verksemdene som får driftsløyving over posten, har fått auka inntekter frå fjernundervisning i samisk. Derfor foreslår departementet å auke løyvinga med 3,7 mill. kroner, mot ein tilsvarende auke i inntekter under kap. 3222, post 02.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringa, post 63 Tilskot til samisk i grunnopplæringa

Målet med tilskotet er at elevar skal få samiskopplæring, i samsvar med § 3-2 og § 6-2 i opplæringslova. Målet er også at lærarar får vidareutdanning i samiske språk, og at lærarstudentar tek utdanning i samiske språk. Det er òg eit mål å styrke kompetansen i samisk for lærarar og lærarstudentar.

Under posten er det tre tilskotsordningar:

- Tilskot til samiskopplæring i grunnskulen.
- Tilskot til samiskopplæring vidaregåande opplæring.
- Tilskot til studiepermisjonar for vidareutdanning i samisk for lærarar i grunnopplæringa og rekrutteringsstipend for lærarstudentar.

Departementet foreslår å løyve 166,1 mill. kroner på posten. I løyvinga inngår ein auke på 4,1 mill. kroner som følge av at det er fleire elevar som får opplæring i samisk.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa, post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overførast

Til samisk fjernundervisning vart det til saman brukt 8,4 mill. kroner (sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk) i 2025. Midlane er mellom anna tildelte statsforvaltarane i Nordland, Troms og Finnmark for å arbeide med organisering og kvalitetsutvikling av samisk fjernundervisning med fokus på kompetanseheving av fjernundervisningslærarar. Av midlane gjekk 1,6 mill. kroner til å utgreie modellar for auka kvalitet i fjernundervisning. I tillegg gjekk 6 mill. kroner til Sametinget til samiske læremiddel.

Kunnskapsdepartementet foreslår å løyve 12,4 mill. kroner til samiske føremål over kap. 226, post 21. 6,4 mill. kroner av midlane til samiske formål på kap. 226, post 21 er føreslått flytta til kap. 1520, post 01 over Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets budsjett i 2027. Løyvinga omfattar 5,4 mill. kroner til samisk fjernundervisning som skal tildelast Utdanningsdirektoratet, 6 mill. kroner til samiske læremiddel i fagfornyinga som skal tildelast Sametinget, og 1 mill. kroner til lesing og praktisk læring på samisk skal tildelast Nasjonalt senter for samisk i opplæringa.

Kap. 227 Tilskot til særskilde skular, post 63 Tilskot til kommunar og fylkeskommunar

Tilskotet finansierer drift av dei kommunale sameskulane i Snåsa og Målselv med tilhøyrande internat. Skulen i Snåsa gir opplæring på sørsamisk, medan skulen i Målselv gir opplæring på nordsamisk. Skulane tek opp elevar frå heile landet. Tilskotet skal også bidra til å dekke utgifter til skuleskyss for elevar ved den kommunale sameskulen i Målselv.

I løyvinga på posten inngår òg eit tilskot til Nordland fylkeskommune (Nord-Salten vidaregåande skule) og Hamarøy kommune (Drag skule). Midlane skal bidra til å vidareutvikle lulesamiske profilskoler og ressurskoler. Målet med tilskotet er å:

- Sikre at elevar får eit godt lulesamisk opplæringstilbod i heile grunnopplæringa.
- Bidra til utvikling av god opplæring i lulesamisk språk og kultur.
- Støtte opp om arbeidet med å løfte opp lulesamisk språk, kultur og identitet på alle skolane og særleg i Nordland fylkeskommune.

Kunnskapsdepartementet foreslår å løyve 16,1 mill. kroner til den kommunale sameskulen i Snåsa, 18,6 mill. kroner til den kommunale sameskulen i Målselv, og 2 mill. kroner til Nordland fylkeskommune og Hamarøy kommune.

Kap. 231 Barnehagar, post 21 Særskilte driftsutgifter

Kunnskapsdepartementet har ansvaret for å følge opp fire oppmodingsvedtak i samband med behandlinga av Sannings- og forsoningskommisjonen sin rapport Dokument 19 (2022–2023), jf. Innst. 30 S (2024–2025). Oppmodingsvedtaka handlar mellom anna om å gjennomgå språkopplæringa i samisk og kvensk, og iverksette tiltak for at fleire barn skal lære språka i heile opplæringsløpet.

Regjeringa har i samråd med Sametinget sett ned ei ekspertgruppe som skal vurdere korleis barnehagetilbodet til samiske barn kan bli betre. Målet er å sikre eit betre og meir tilgjengeleg tilbod til alle samiske barn, uavhengig av kor i landet dei bur.

Kap. 254 Tilskot til vaksenopplæring, post 70 Tilskot til studieforbund

Kunnskapsdepartementet gir tilskot til tre godkjende studieforbund, slik at desse kan tilby fleksibel og brukartilpassa opplæring for vaksne. Delar av tilskotet går til samiske studieforbund. Ein mindre del går til refusjon av kostnader knytt til opplæring av vaksne i

samisk språk på grunnskulenivå gjennomført av godkjende studieforbund. Storleiken på desse tilskota blir berekna ut frå aktiviteten førre år.

Kap. 260 Universitet og høgskular, post 50 Statlege universitet og høgskular

For universitet og høgskular inngår midlar til samiske føremål i rammeløyvingane til høvesvis Samisk høgskole, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT) og Nord universitet (NU). For Samisk høgskole går heile løyvinga til samiske føremål. For UiT og NU inngår samiske føremål som del av løyvinga, og begge institusjonane har utdanning og forskning som omhandlar samiske føremål. Samisk høgskole tilbyr mellom anna fag som samisk språk og litteratur, duodji, reindrift og urfolkskunnskap, lærarutdanning og journalistikk. Felles for alle faga er at dei er baserte på samisk kultur og tradisjonskunnskap.

I 2027 foreslår Kunnskapsdepartementet ei rammeløyving på 133,7 mill. kroner til Samisk høgskole.

I 2026 fekk UiT 7 mill. kroner for å greie ut mogleg organisering av eit nasjonalt kompetansesenter om fornorskingspolitikk og urett, i tett dialog med samiske, kvenske/norskfinske og skogfinske miljø, og i tråd med føresetnadane frå Stortinget om å byggje på eksisterande fagmiljø. Fristen for oppdraget er 15. november 2026. Midlane er vidareførte i rammeløyvinga til UiT i 2027.

Kap. 273 Kunnskapssektorens tjenesteleverandør, post 70 Nasjonal infrastruktur for tungrekning

Regjeringa foreslår å vidareføre 21,5 mill. kroner til finansiering av reknekraft til Nasjonalbiblioteket sitt arbeid med utvikling av norske og samiske språkmodellar, levert av det statlege tungrekneselskapet Sigma2 AS.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend, *overslagsløyving*

Retten til lån og stipend til utdanning i utlandet gjeld som hovudregel berre utdanningar som er på fulltid. Det har vore få tilbod om utdanning i sørsamisk språk i Noreg dei siste åra, men det finst fleire slike utdanningar på deltid i utlandet. Frå studieåret 2024–25 vart det derfor innført eit unntak frå kravet om at ei utdanning i sørsamisk i utlandet skal vere på fulltid for å gi rett til lån og stipend. Bakgrunnen for dette var at sørsamisk står på UNESCOs liste over trua språk, og at utdanningstilbodet i Noreg for dette språket er lite. Samstundes har det norske samfunnet eit stort behov for personar med kompetanse i sørsamisk, spesielt innanfor barnehage, skule og offentleg tenesteyting. Frå studieåret 2025–26 vart det også lagt til eit unntak frå stedbaset undervisning, da fleire av utdanningstilboda i utlandet er nettbaserte. Det var ingen søkarar som nytta seg av dette unntaket for sørsamisk utdanning i utlandet i studieåret 2025–26.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 73 Avskrivningar, *overslagsløyving*

Posten omfattar ulike ordningar for avskrivning av gjeld i Lånekassa. Dei som har tatt minst 60 studiepoeng i eit samisk språk som del av eller i tillegg til ei lærarutdanning, kan få ettergitt lån i Lånekassa med inntil 50 000 kroner. Målet er å rekruttere fleire lærarar med kompetanse i samiske språk. For å stimulere til at fleire vel å ta studiepoeng i samisk, foreslo regjeringa i 2024 å utvide ordninga for avskrivning av lån. Utvidinga skal gi dei som tek lektorutdanning, grunnskulelærarutdanning og lærarutdanning i praktiske og estetiske fag, same rett til å få sletta gjeld også når studiepoenga i eit samisk språk er tekne utanom eller i tillegg til profesjonsutdanninga.

I 2025 var det 14 personar som fekk ettergitt til saman 0,7 mill. kroner på dette grunnlaget. Det blir foreslått ei løyving på 0,5 mill. kroner til føremålet i 2027.

Kap. 285 Noregs forskingsråd, post 72 Langsiktig, grunnleggande forskning, mv.

Midlar til samisk forskning over kap. 285 post 72 går til Porteføljen for samisk samfunn og kultur (SAMISK). Den omfattar forskning om samiske problemstillingar i humaniora og samfunnsvitskap, naturvitskapeleg forskning innafor helse, klima og miljø med tydeleg relevans for samfunns- og kulturforhold, samt forskning på næringsliv og innovasjon. Budsjettet var i 2025 på 19,7 mill. kroner – 10,9 mill. kroner frå Kunnskapsdepartementet og 8,8 mill. kroner frå Kommunal- og distriktsdepartementet.

Våren 2025 var det ei felles utlysing mellom SAMISK og porteføljane Velferd og utdanning, Energi og transport, Klima og miljø og Helse innafor ordninga Forskerprosjekt for fornying. Utlysinga hadde som føremål å følge opp kunnskapsbehov som vart identifiserte i Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Det vart lyst ut totalt 90 mill. kroner, av dei 20 mill. kroner frå SAMISK. Av i alt 43 søknadar fekk tjue ei vurdering på karakteren 5 eller høgare, og åtte prosjekt vart finansierte. Desse prosjekta spenner over eit breitt spekter av tema knytte til samiske tilhøve og nasjonale minoritetar, mellom anna språk, kultur, helse, rettar, tillit og forsoning. Prosjekta blir gjennomførte i samarbeid mellom norske og internasjonale forskingsmiljø.

I tillegg har Forskinsrådet i 2025 finansierte tre prosjekt med relevans for samisk språk, kultur og samfunn gjennom høvesvis Formidlingsstøtte, Forskingsinfrastruktur og FRIPRO. Dei gjeld forskning på kor mykje samisk kunst, duodji og museum har å seie for tryggleik og tilhøyring i Sápmi, utvikling av forskingsinfrastruktur for nettdata som styrker representasjonen av samiske språk, og forskning på erfaringane til autistiske samiske barn og unge og familiane deira.

Norske forskarar deltek også i fleire Horisont Europa-prosjekt med samisk relevans. Blant desse er to prosjekt leidd av Natural Resources Institute i Finland: Birgejupmi (2025–2027), som arbeider med å integrere urfolkskunnskap i berekraftig forvaltning av nordlege kyst- og økosystem, og ArcticKnows (2025–2028), som utviklar modellar for samskaping av kunnskap mellom forskarar og lokalsamfunn, der samiske område inngår som sentrale case.

I 2026 deltek SAMISK i ei ny fellesutlysing med porteføljane for Velferd og utdanning, Klima og miljø og Energi og transport. Også i 2026 er den tematiske innrettinga kunnskapsbehov som er identifiserte i Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Det nye i 2026 er at utlysinga, i tillegg til samane også er open for alle dei fem nasjonale minoritetane. Utlysinga var på i alt 76 mill. kroner innafor ordninga Forsking for anvending. Av dette var om lag 32 mill. kroner frå SAMISK-porteføljen (23,2 mill. kroner frå Kommunal- og distriktsdepartementet 500.72 og 8,8 mill. kroner frå Kunnskapsdepartementet 285.72). Det kom inn til saman 35 søknader på i alt om lag 400 mill. kroner. Resultata frå utlysinga vil vere klar innan utgangen av 2026.

For å styrke samordninga av forskingsinnsatsen på området vil Forskinsrådet også framover sjå SAMISK i samanheng med andre porteføljar og verkemiddel, og ha utlysingar med eit tematisk rammeverk basert på kunnskapsbehov identifiserte i rapporten frå Sannhets- og forsoningskommisjonen.

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD)

			(i 1000 kroner)		
Kap.	Post	Nemning	Rekneskap 2025	Saldert budsjett 2026	Forslag 2027 ¹
325	72	Kultursamarbeid i nordområda (Dáiddadállu og Riddu Riddu) ²	3 210	4 500	4 500
328	78	Andre museum og kulturverntiltak (Sametinget)	2 300	2 300	1 400
334	78	Film- og dataspeltiltak (Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI))	19 350	23 000	23 670
335	71	Mediestøtte (tilskot til samiske aviser)	44 392	45 970	47 670
337	71	Kompensasjons- og vederlagsordningar (Visningsvederlag til samiske fond)	1 192	1 247	³
337	71	Kompensasjons- og vederlagsordningar (Bibliotekvederlag til samiske fond)	1 593	1 662	⁴
Sum			72 037	78 679	77 240

¹ Beløp i tabellen utgjør berre tildelingane til samiske føremål over postane, og ikkje totalsummen på postane.

² Summen omfattar berre tilskota til det samiske kunstarkollektivet Dáiddadállu og den internasjonale urfolkfestivalen Riddu Riddu, sjølv om andre kulturtiltak, som omfattar samiske aktørar og prosjekter, også får tildelt midlar over posten.

³ Storleiken på visningsvederlaget for 2027 blir fastsett etter at ramma for lønnsoppgjøret i staten er kjent.

⁴ Bibliotekvederlaget for 2027 blir fastsett ved at einingsprisen for 2026 blir indeksregulert og blir multiplisert med utlansbestanden per 31. desember 2026.

Samiske kulturbygg:

Kultur- og likestillingsdepartementet er oppdragsgjevar for statlege byggeprosjekt i kultursektoren. Gjeldande praksis er at samiske kulturbygg blir oppførte i regi av Statsbygg på oppdrag frå departementet.

RiddoDuottarMuseat (RDM) i Karasjok – forprosjekt

Det samiske museet RiddoDuottarMuseat (RDM) i Karasjok har behov for nye lokale, mellom anna for å kunne vise for publikum den betydelege samiske kunstsamlinga som blir forvalta av museet, og for å kunne ta imot dei gjenstandane som skal tilbakeførast gjennom Båastede-avtalen. Kultur- og likestillingsdepartementet ga i 2023 Statsbygg i oppdrag å setje i gang forprosjektering av eit nybygg for RDM, og forprosjektfasen er i gang.

Kap. 325 Allmenne kulturføremål, post 72 Kultursamarbeid i nordområda

Regjeringa foreslår ei tildeling til det samiske kunstarkollektivet Dáiddadállu på 3,4 mill. kroner og til Riddu Riddu Festivála på 1,235 mill. kroner. Tilskota skal bidra til å styrkje dei to institusjonane sitt arbeid med det internasjonale urfolkssamarbeidet i nordområda.

Kap. 328 Museum m.m., post 78 Andre museums- og kulturverntiltak

Det er foreslått 1,4 mill. kroner til Sametinget i 2027 til vidareføring av prosjektet Dávvirat Duiskkas, som betyr «Gjenstandar i Tyskland». Gjennom prosjektet samarbeider tyske og samiske museum om kartlegging og kunnskapsutveksling om samiske gjenstandar i tyske samlingar. Sametinget er prosjekteigar, medan Samisk museumslag er prosjektansvarleg.

Kap. 334 Film- og dataspelføremål, post 78 Filmtiltak

For 2027 er det foreslått eit tilskot på 23,7 mill. kroner til Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI).

Kap. 335 Mediestøtte, post 71 Mediestøtte

Det er foreslått ei løyving på 47,7 mill. kroner til tilskot til samiske medier. Tilskotsordninga blir forvalta av Medietilsynet i samsvar med gjeldande forskrift om tilskot til samiske medier. Forskrifta om tilskot til samiske nyheits- og aktualitetsmedium vart endra i 2025, med verknad frå 1. januar 2026. Den nye forskrifta er plattformnøytral, og hovudendringane er knytt til kvalifikasjonskriterium og kriterium for fordeling og berekning av tilskot til støttegodkjende medium.

Kap. 337 Kompensasjons- og vederlagsordningar, post 71 Vederlagsordningar

Visningsvederlaget er eit kollektivt vederlag for visning av verk som er i offentleg eige eller i eiget til offentleg støtta institusjonar, og blir forvalta av fire vederlagsfond. Ordninga er regulert i lov 28. mai 1993 nr. 52 om vederlag for visning av biletkunst og kunsthandverk, mv. Den delen av vederlaget som gjeld visning av samisk visuell kunst blir fordelt til Samiske kunstneres og forfatters vederlagsfond. Bibliotekvederlaget er eit kollektivt vederlag regulert i lov 29. mai 1987 nr. 23 om bibliotekvederlag. Opphavarar til verk som blir lånte ut i offentlege bibliotek skal ha vederlag. Vederlaget blir berekna etter ein sats per utlånseining og blir fordelt til aktuelle vederlagsfond, blant desse Samisk faglitterær forfatter- og oversetterforening og Samiske kunstneres og forfatters vederlagsfond.

Andre midlar til samiske kulturføremål

Fleire mottakarar av tilskot/løyving over budsjettet til Kultur- og likestillingsdepartementet forvaltar oppgåver og tiltak retta mot samisk språk og kultur, m.a. Nasjonalarkivet (Samisk arkiv), Nasjonalbiblioteket, Medietilsynet, Norsk kulturfond, Norsk filminstitutt, Kulturtanken og NRK (NRK Sápmi). Det same gjeld ulike kulturaktørar som tek imot midlar over budsjettet til departementet, til dømes Office of Contemporary Art (OCA) og musea i det nasjonale museumsnettverket.

Nasjonalbiblioteket – norske og samiske språkmodellar (KI)

I 2025 fekk Nasjonalbiblioteket i oppgåve å trene, oppdatere og tilgjengeleggjere norske og samiske språkmodellar til bruk i det norske samfunnet. I budsjettet for 2026 vart det løyvd 45 mill. kroner til ei vederlagsordning som gir Nasjonalbiblioteket tilgang til å bruke norske og samiske aviser i trening av språkmodellar. Arbeidet med samiske språkmodellar er særskilt utfordrande fordi dei samiske språka er små. Mengda samisk tekst som kan inngå i trening av språkmodellar, er dermed avgrensa.

Spelemidlar til Den kulturelle skulesekken

I 2026 vart det avsett 390 mill. kroner til Den kulturelle skulesekken (DKS) i hovudfordelinga av spelemidlar til kulturføremål. 500 000 kroner var øyremarka ei eiga ordning for utvikling av litteraturproduksjonar på samisk og nasjonale minoritetsspråk i tilknytning til DKS. Kulturtanken har eit ansvar for å fremje samisk og nasjonale minoritetars kunst, kultur og språk gjennom ordninga til alle skuleelevane i landet. I tilskotsbreva til fylkeskommunane og kommunane er det tydeleg spesifisert at samiske språk skal styrkjast, og at samiske kunst- og kulturuttrykk skal vere ein integrert del av DKS-tilbodet.

Spelemidlar til samisk idrett

I 2026 vart det avsett 4 mill. kroner til samisk idrett ved hovudfordelinga av spelemidlar til idrettsføremål. Tilskotet vart overført til Sametinget, som er ansvarleg for den vidare fordelinga i tråd med målsetjinga for tilskotet. Grunngevinga er å halde oppe og vidareutvikle særigne samiske idrettsaktivitetar som er ein del av samisk kultur. Målsetjinga vidare er at midlane skal bidra til auka omfang av idrett og fysisk aktivitet i befolkninga, og tilskotet skal primært nyttast til aktivitetar retta mot barn (6– 12 år) og ungdom (13–19 år).

Justis- og beredskapsdepartementet (JD)

(i 1000 kroner)

Kap.	Post	Nemning	Rekneskap 2025	Saldert budsjett 2026	Forslag 2027
440	01	Politiet – samiske språkmidlar	322	400	400
440	01	Politiet – statens barnehus i det samiske kjerneområdet		5 000	5 000
433	70	Forum for arbeid mot vald og overgrep i samiske samfunn ¹	400	400	400
442	01	Politiutdanning i Alta	15 500	15 500	30 300
		Sum	16 222	21 300	36 100

¹Midlande er løyvde over kap. 433, post 70 frå 2027. I 2026 vart midlane løyvd over kap. 433, post 01. Rekneskap 2025 viser til rekneskap over kap. 400, post 70.

Kap. 440 Politiet, post 01 Driftsutgifter

Samiske språkmidlar

Under kap. 440 Politiet, post 01 Driftsutgifter har det vore stilt midlar til disposisjon over fleire år for dei politidistrikta der det er kommunar innanfor forvaltningsområdet for samiske språk. For 2026 er det sett av 400 000 kroner, og det blir tatt sikte på å setje av tilsvarende beløp i 2027. Målsetjinga er å motivere til auka kunnskap om samisk språk og kultur i politidistrikt med samisk befolkning. Politidistrikt som har kommunar med tospråkleg forvaltning, kan få tildelt midlar til utgifter dei har hatt som følgje av dette. Administrasjonen av ordninga er delegert til Finnmark politidistrikt, som har eit nasjonalt ansvar for å administrere ordninga i samsvar med gjeldande instruks. Språkreglane i samelova omfattar politidistrikta Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark, som alle har kommunar som kjem inn under avgjerdene i samelova. Samisk nettverksforum vart oppretta i 2021 og består av representantar frå Kriminalomsorga region nord, sekretariatet for konfliktråda og Domstoladministrasjonen. Politiet er representert med tre representantar. Gruppa arbeider med forslag til tiltak for å styrkje samisk rettstryggleik. Saksbehandlings- og arkivsystemet til politiet er tilrettelagt slik at alle brukarar kan nytte brevmalar på både nord- og sørsamisk. Systemet dekkjer verksemdsområda leiing, styring og støttefag (til dømes HR – HMS) i tillegg til forvaltningssaker. Tilrettelegginga av samiske brevmalar er eit steg på vegen til at politiet sjølv kan leggje til rette ytterlegare for saksbehandlingsstøtte på samisk innanfor dei nemnde saksbehandlingsprosessane. Visse dokument innanfor straffehandlinga til politiet er omsette til nordsamisk.

Arbeid mot vald og overgrep i samiske samfunn

Opptappingsplanen mot vald og overgrep i nære relasjonar (2024–2028) Tryggleik for alle, som regjeringa la fram i desember 2023, inneheld eit eige kapittel om vald og overgrep i samiske samfunn. Arbeidet for å førebygge og kjempe mot vald og overgrep i samiske samfunn må sjåast i samanheng med det generelle arbeidet mot vald og overgrep, men også i lys av pågåande initiativ for å fremje samisk språk og kultur og med anna arbeid som skal bidra til å styrkje den gjensidige tilliten mellom norske styresmakter og den samiske befolkninga. For å sikre eit likeverdig hjelpetilbod, er det behov for å innarbeide samisk språk- og kulturkompetanse, i alle sektorar og på alle nivå, i det allereie eksisterande hjelpetilbodet. Vald og overgrep er ei utfordring som må løysast i fellesskap mellom det samiske samfunnet og norske styresmakter. I statsbudsjettet for 2022 vart det gitt ei løyving på 5 mill. kroner til å etablere eit eige barnehusstilbod særleg tilrettelagt for samiske barn. Løyvinga er varig og blir vidareført også i 2027. Statens barnehus Finnmark (Stáhta mánaidviessu Finnmárkkus) opna 1. januar 2024 og har fleire lokasjonar, der Karasjok er ein av dei. Dei to andre er Alta og Kirkenes. Stáhta mánaidviessu Finnmárkkus dekkjer Finnmark

fylke og har i tillegg har det nasjonale ansvaret for tilbudet til barn med samisk språk og/eller kulturbakgrunn.

Kap. 433 Konfliktrådet, post 70 Tilskot

Forum for arbeid mot vald og overgrep i samiske samfunn

Fleire fagmiljø, organisasjonar og einskildpersonar har viktig kunnskap og kompetanse om vald og overgrep i samiske samfunn. Både på kommunalt og regionalt plan blir det arbeidd med å finne betre løysingar for å førebygge og avdekkje vald og overgrep. Godt samarbeid og nettverksarbeid kan vere avgjerande. Den samiske befolkninga bur spreidd, og hjelpeapparat og politi kan ha nytte av å tileigne seg kunnskap og erfaringar som tenester i andre geografiske område har opparbeidd seg. I 2026 løyvde Sekretariatet for konfliktråda 0,4 mill. kroner til RVTS Nord til eit forum for utvikling av arbeidet mot vald og overgrep i samiske område og utveksling av erfaringar og kompetanse mellom deltakarane. Regjeringa foreslår å vidareføre løyvinga i 2027.

Kap. 442 Politihøgskolen, post 01 Driftsutgifter

Politiutdanning i Alta

Det har i fleire år vore krevjande å rekruttere og halde på tilsette i Finnmark politidistrikt. Ei særleg utfordring har vore å rekruttere studentar frå den samiske delen av befolkninga.

Regjeringa etablerte derfor eit pilotforsøk med desentralisert politiutdanning i Alta bestående av eit kull med 24 studentar, som starta utdanninga skuleåret 2025–26 og som fullfører våren 2028. I 2026 vart det beslutta å utvide opptaket ved den desentraliserte politiutdanninga med ytterlegare eit kull på 24 studentar som starta utdanninga skuleåret 2026-27. Undervisninga skjer i lokala til UiT Noregs arktiske universitet, Campus Alta. Eit mål med politiutdanninga i Alta er å få fleire søkjarar, studentar og politifolk frå den samiske befolkninga.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)

			(i 1000 kroner)		
				Saldert	
Kap.	Post	Nemning	Rekneskap 2025	budsjett 2026	Forslag 2027
760	71	Kommunale helse- og omsorgstenester, forskning, fagutvikling og rekruttering	54 600	28 400	14 700
765	21	Psykisk helse, rus og vald, spesielle driftsutgifter	500		
		Sum	55 100	28 400	14 700

Kap. 760 Kommunale helse- og omsorgstenester, post 71

Kompetansehelevande tiltak i omsorgstenestene til samiske brukarar

Tilskotsordninga skal bidra til å styrke kvaliteten i helse- og omsorgstenestene til brukarar med samisk språk- og kulturbakgrunn gjennom fagutvikling og kompetanseheving. Tiltaka skal omfatte områder med sør-, nord- og lulesamisk språk og kultur. Helsedirektoratet vurderer måloppnåinga som høg. Tiltaka har bidratt til styrkt samarbeid, auka kompetanse og et betre kunnskapsgrunnlag om samiske helsebehov. I 2025 fekk 3 søkarar tilskot.

Løyvinga blir foreslått vidareført med 1,3 mill. kroner i 2027.

760.71 Senter for samisk helseforskning

Føremålet med tilskotsordninga for samisk helse er å bidra til likeverdige og kunnskapsbaserte helse- og omsorgstenester til den samiske befolkninga. Det er behov for oppdatert kunnskap om den samiske befolkninga si helse og bruk av helse- og omsorgstenester.

Løyvinga dekker tilskot til Senter for samisk helseforskning (SSHf), som er eit sjølvstendig senter ved Institutt for samfunnsmedisin ved UiT Norges arktiske universitet. Senteret si hovudoppgåve er å drive forskning med fokus på helse og levekår i den samiske befolkninga. Senteret har eit bredt internasjonalt samarbeid. SSHf drifter og har ansvar for fleire forskingsprosjekt, kor den største forskingsporteføljen er SAMINOR.

I 2025 vart det løyva 7,8 mill. kroner til Senter for samisk helseforskning. Den vitskapelege produksjonen i 2025 bar preg av at mange forskarar ved senteret har vore ein viktig del av gjennomføringa av SAMINOR. Likevel har tilsette på senteret publisert 11 vitskapelege artiklar. Senteret mottok to priser i 2025: Formidlingspris ved Helsefakultetet UiT og Edmundprisen.

Løyvinga blir foreslått vidareført med 8,1 mill. kroner i 2027, der 2 pst. er avhengig av resultatbasert fordeling.

760.71 SAMINOR 3

Senter for samisk helseforskning har gjennomført større befolkningsundersøkingar i kommunar med samisk befolkning i 2003–2004 og 2012–2014, kalla SAMINOR 1 og 2. Studiane har påvist fleire helseutfordringar i den samiske befolkninga utan at årsakssamanhengane er kjent. Ein større undersøking, SAMINOR 3, vart gjennomført 2023–2025 og inkluderte nord-, lule- og sørsamiske område. Det vart løyva 40,5 mill. kroner til SAMINOR 3 i 2025. Det har vorte gjennomført datainnsamling i til saman 49 kommunar der 19 av dei var i 2025. Per 31. desember var det 12 aktive forskingsprosjekt som brukte data frå SAMINOR, både av interne forskarar på senteret og eksterne forskarar.

Løyvinga til SAMINOR 3 blir foreslått avvikla, og redusert med 13,9 mill. kroner mot at løyvinga til HUNT5 over kap. 714, post 79 blir auka tilsvarande.

760.71 Samisk helseteam

Tilskotet til Samisk helseteam/Saemien healsoedáhkke har som formål å bidra til å utvikle likeverdige helsetenester til den samiske befolkninga, gjennom eit helseteam som utfører pasientbehandling, kompetanseheving og fagutvikling i kommunar og helseføretak.

Målgruppa for arbeidet er befolkninga i sør- og lulesamiske område. Det vart løyva 5 mill. kroner til Samisk helseteam i 2025.

Løyvinga blir foreslått vidareført med 5,3 mill. kroner i 2027.

Barne- og familiedepartementet (BFD)

			(i 1000 kroner)		
Kap.	Post	Nemning	Rekneskap 2025	Saldert	
				budsjett 2026	Forslag 2027 ¹
842	01	Nasjonalt samisk kompetansesenter ²	10 950	11 300	11 300
		Sum	10 950	11 300	11 300

¹ Beløp i tabellen viser berre til tildelingane til samiske føremål. For ei nærare spesifisering av den totale storleiken på budsjettpostane, viser vi til Barne- og familiedepartementets Prop. 1 S (2026-2027).

² Midlane er løyvde over kap. 842, post 01 frå 2025. Nasjonalt samisk kompetansesenter vart tildelt driftsmidlar over kap. 854, post 21 i 2024.

Det blir foreslått løyvd midlar til samiske føremål over følgjande budsjettkapittel i 2027:

Kap.	Post	Nemning
840	70	Tilskot til valdsførebyggande tiltak m.m.
842	01	Nasjonalt samisk kompetansesenter
881	77	Nasjonaljubileet 2030

For nærare spesifisering av budsjettposten, viser vi til Barne- og familiedepartementets Prop. 1. S (2026-2027)

Kap. 840 Tiltak mot vald og overgrep, post 70 Tilskot til valdsførebyggande tiltak m.m.

Midlane på posten går mellom anna til tilskot til stiftinga Alternativ til Vold (ATV) til drift av ATV-kontor. Under dette inngår også eit ATV-kontor i Finnmark med samisk kompetanse. Hovudkontoret er plassert i Alta med utekontor i Kirkenes, Karasjok og Kautokeino. ATV Finnmark er finansiert med statlege midlar.

Løyvinga blir òg nytta til tilskotsordninga *Tilskot til tiltak mot vald og overgrep*. Målet med ordninga er å bidra til å førebyggje vald og overgrep i nære relasjonar og å styrkje meistringsevna og livskvaliteten til barn og unge som er eller har vore utsette for vald eller seksuelle overgrep. Krisesentera kan òg søkje om midlar til å vidareutvikle tilbodet til særleg utsette grupper, mellom anna samar. I 2025 fekk Alta krise- og incest senter 700 000 kroner til implementering av samisk krisesentertilbod. I 2026 har Bærum kommune fått 100 000 kroner til samisk kompetanse i krisesenteret.

Kap. 842 Familievern, post 01 Driftsutgifter – Nasjonalt samisk kompetansesenter

Nasjonalt samisk kompetansesenter (NASAK) vart formelt opna i oktober 2022. Formålet til NASAK er å styrkje kvaliteten på tilbodet for samiske barn, vaksne og familiar i det kommunale og statlege barnevernet, familievernnet og krisesentera.

NASAK har stillingar i ulike samiske område (nordsamisk, lule- og markasamisk, sørsamisk og bysamisk), med hovudbase i Karasjok og ei eiga avdeling ved Indre Finnmark familievernkontor. For å sikre praksisnær kunnskapsutvikling og styrking av lokale tenester er nokre av stillingane delvis knytt til andre lokale tenester.

Rekneskap for 2025 er på 10,95 mill. kroner og løyvinga i 2026 er på 11,3 mill. kroner. Departementet føreslår at løyvinga til senteret blir vidareført i 2027.

Kap. 881 Tilskot til trussamfunn m.m., post 77 Nasjonaljubileet 2030

Regjeringa ønskjer at 1 000-årsjubileet for slaget på Stiklestad skal bli ei nasjonal markering. I åra fram mot 2030 vil det vera ein jubileumsstafett med ulike tema og markeringar.

Tusenårsmarkeringane skal skapa engasjement for norsk historie og kulturarv i åra fram mot 2030. Av løyvinga på posten foreslår departementet tilskot til jubileumstiltak, fordelt mellom anna til desse samiske formåla i 2027:

- 2 mill. kroner til Stiftelsen Saemien Sijte, som er hovudaktør i jubileumsstafetten i 2027, med ei koordinerande rolle og samarbeid om mange aktivitetar og arrangement knytte til jubileumstemaet «Tilhøyrse».
- 100 000 kroner til Saemien Åålmege for arrangement under Samisk veke og til Saemien Åålmege's årlege familiesamling.

Landbruks- og matdepartementet (LMD)

		(i 1 000 kroner)		
Kap.	Nemning	Rekneskap 2025	Saldert budsjett 2026	Forslag 2027
1142	Landbruksdirektoratet ¹	27 572	26 880	27 246
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	229 244	250 000	275 000
	Sum	256 816	276 880	302 246

¹ Beløpet i tabellen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet omfattar tildelingar gitt over post 45, 70, 71, 72 og 79, jf. postomtala under.

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

Tabellen under viser den samla løyvinga på kapittel 1142 Landbruksdirektoratet, men teksten omfattar berre dei budsjettpostane som er direkte knytte til den offentlege forvaltninga av reindrift.

		(i 1 000 kroner)		
Post	Nemning	Rekneskap 2025	Saldert budsjett 2026	Forslag 2027
01	Driftsutgifter	302 617	317 100	316 642
21	Spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn	71 996	81 500	87 650
45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	13 006	13 194	13 573
50	Arealressurskart	8 251	8 000	8 244
60	Tilskot til veterinærdekning	201 423	237 032	235 546
61	Tilskot til skrantesjukeprøver frå fallvilt		1 326	1 367
70	Tilskot til fjellstuer	885	885	913
71	Tiltak for berekraftig reindrift, <i>kan overførast</i>	7 367	5 900	6 080
72	Erstatningar ved ekspropriasjon og leige av rett til reinbeite, <i>overslagsløyving</i>	591	630	670
73	Tilskot til erstatningar m.m. etter offentlege pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsløyving</i>	72 759	55 610	55 610
74	Kompensasjon til dyreeigarar som blir pålagt beitenekt		500	500
75	Stønad til jordbruks- og veksthusnæringa for ekstraordinære straumutgifter, <i>overslagsløyving</i>	41 852	79 000	272 200
77	Tilskot til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhald, <i>kan overførast</i>	319 702	50 000	10 000
78	Tilskot til omstilling ved avvikling av pelsdyrhald	13 208		
79	Tilskot til reindrifta for del av verdiskaping frå vindkraft	5 723	6 271	6 010
80	Beredskapslager matmjøl	20	1 000	1 037
81	Tilskot til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark, <i>kan overførast</i>	3 577		
83	Tiltak for sameksistens mellom reindrift og jordbruk		20 000	15 000
84	Tilskot til mentorordninga for veterinærar			6 000
	Sum kap. 1142	1 062 977	877 948	1 037 042

Post 01 Driftsutgifter

Hovudformålet med løyvinga er drift av Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet er mellom anna utøvande forvaltningsorgan for dei sentrale reindriftspolitiske verkemidla, og skal legge til rette for å nå måla i reindriftspolitikken. Landbruksdirektoratet forvaltar i samband med dette reindriftslova og verkemidla under reindriftsavtalen, og er òg sekretariat for Reindriftsstyret, styret for Reindriftens utviklingsfond, Markedsutvalet for reinkjøtt og Økonomisk utval. Direktoratet skal bidra med støtte og utgreiingsarbeid, og direktoratet skal i vesentleg grad ha ei rådgivande rolle på reindriftsområdet. Landbruksdirektoratet starta å bygge opp eit fagmiljø for reindrift og arealforvaltning i 2023, og har ei viktig oppgåve i å styrkje arbeidet med å vareta areala til reindrifta i offentleg forvaltning.

Landbruks- og matdepartementet gjer framlegg om ei løyving på posten på 316,9 mill. kroner for 2027.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, *kan overførast*

Budsjettframlegg 2027

Løyvinga skal mellom anna dekkje utgiftene til oppfølging av Noregs ansvar ved gjennomføringa av internasjonale avtalar knytt til reindrift, og til oppføring og vedlikehald av grensegjerde mot Russland, Finland og Sverige. Norsk-finsk reingjerdekommissjon følgjer opp norsk-finsk reingjerdekonvensjon. Løyvinga skal dekkje kostnader til møta i kommisjonen. Posten skal vidare dekkje utgiftene til oppfølging av reinbeiteavtalar i Røros-regionen. I tillegg skal posten dekkje større utstyrskjøp og vedlikehald knytt til reindriftsforvaltning. Posten skal òg dekkje eventuelle erstatningskrav frå finske og russiske styresmakter i samsvar med gjeldande reingjerdekonvensjon og avtalar. Det er eit stort behov for vedlikehald av reingjerde mot Finland og Russland, og dette skal prioriterast i 2027

Departementet gjer framlegg om ei løyving på 13,6 mill. kroner.

Rapport 2025

I 2025 vart det nytta 13 mill. kroner. Det vart nytta midlar til kritisk vedlikehald av reingjerde mot Russland, Finland og Sverige, og til gjerda i Røros-regionen og i Hemsedal og Lærdal. Vidare vart det utbetalt erstatning til finske styresmakter for norsk rein som kryssa grensa til Finland, og utgifter til møte i norsk/finsk reingjerdekommissjon. Det vart òg nytta midlar til hytter og drift og vedlikehald av feltkøyretøy.

Post 70 Tilskot til fjellstuer

Budsjettframlegg 2027

Formålet med løyvinga er å drifte dei tre statseigde fjellstuene Joatka, Mollisjok og Ravnastua. Fjellstuene bidreg til å halde oppe tryggleiken i veglaust terreng, mellom anna for reingjetarar, og har plikt til å halde ope heile året. Landbruksdirektoratet inngår kontrakt med dei som driv fjellstuene.

Departementet gjer framlegg om ei løyving på 913 000 kroner.

Rapport 2025

I 2025 vart det gitt tilskott til alle dei tre fjellstuene, og totalt vart det utbetalt 885 000 kroner. I tillegg til det faste driftstilskottet vart det òg gitt eit variabelt tilskott til innkjøp av naudsynt utstyr.

Post 71 Tiltak for berekraftig reindrift, *kan overførast*

Budsjettframlegg 2027

Formålet med løyvinga er å finansiere ulike tilpassingar og tiltak for å leggje til rette for ei berekraftig reindrift. Reinteljing og oppfølging av godkjende bruksreglar er sentrale tiltak, i tillegg til kontrolltiltak retta mot grensekryssande reinbeite mellom Noreg og Sverige. Løyvinga skal nyttast til kontroll og oppfølging av fastsett reintal og godkjende bruksreglar. Løyvinga skal òg nyttast til kontroll av grensekryssande reinbeite og handheving av beitetider og bruk av beiteområde.

Betre kunnskap om produksjon og tap er avgjerande både for å dempe konflikhtar og for ei berekraftig forvaltning av reindriftnæringa. Kostnader ved slik kunnskapsutvikling blir dekte av posten. Løyvinga kan òg nyttast til å dekkje overvåkingsprogrammet for Finnmarksvidda, enkelte utviklings- og utgreiingskostnader og arealbrukskart for reindriften. Løyvinga går òg til utgifter ved *Nasjonalt kontaktforum for reindrift* arrangert av statsforvaltaren, og eventuelle

tiltak i reindriftsnæringa ved radioaktivt avfall. Oppfølging av fastsett reintal og godkjende bruksreglar, saman med kontrolltiltak retta mot grensekryssande reinbeite mellom Noreg og Sverige, er prioriterte oppgåver i 2027.

Departementet gjer framlegg om ei løyving på 6,1 mill. kroner.

Rapport 2025

Det vart nytta 7,4 mill. kroner. Det er nytta midlar til å dekkje utgifter til Landbruksdirektoratet sitt utviklingsprosjekt for reinteljing med KI og drone. Vidare har statsforvaltaren gjennomført reinteljing i eitt distrikt i Finnmark og eitt distrikt i Nordland. Det vart òg nytta midlar til ulike kontrolltiltak knytte til grenseoverskridande reindrift mellom Noreg og Sverige, oppfølging av ulovlege forhold, *Nasjonalt kontaktforum for reindrift* og tiltak for berekraftig reindrift i Finnmark.

Post 72 Erstatningar ved ekspropriasjon og leige av rett til reinbeite, overslagsløyving

Budsjettframlegg 2027

Løyvinga skal dekkje erstatningar ved ekspropriasjon av rett til reinbeite i Trollheimen, jf. føresetnadene i overskjønnet heimla av Frostating lagmannsrett 2. september 1999, og beiteleige ut frå inngåtte reinbeiteavtalar med grunneigarane i Trollheimen. Løyvinga skal òg dekkje beiteleige til Trollheimen/Igelfjellet reinbeiteforeining, på bakgrunn av brev frå departementet av 23. mai 2016.

Departementet gjer framlegg om ei løyving på 670 000 kroner for å dekkje inngåtte avtalar.

Rapport 2025

Det vart nytta 591 000 kroner. Det vart utbetalt erstatning til 44 grunneigarar i Trollheimen. Beiteleige til Trollheimen/Igelfjellet reinbeiteforeining for driftsåret 2024/2025 er òg dekt over denne posten.

Post 79 Tilskot til reindrifta for del av verdiskaping frå vindkraft

Budsjettframlegg 2027

Formålet med løyvinga er å overføre ein del av verdiskapinga frå vindkraftproduksjon til reindrifta som blir påverka av denne. Tilskotet blir gitt til reinbeitedistrikt eller siidaer der eit vindkraftprosjekt, aleine eller sett i samband med andre tiltak, kan ha negative konsekvensar for reindrifta. Ordninga omfattar vindkraftproduksjon frå anlegg som er konsesjonspliktige etter energilova. Framlegget til løyving for 2027 er berekna på grunnlag av vindkraftproduksjonen i 2025. Tilskotet blir gitt på grunnlag av ei konkret vurdering av for kva siida/reinbeitedistrikt vindkraftverket, aleine eller sett i samband med andre tiltak, kan få negative konsekvensar. Landbruksdirektoratet forvaltar ordninga. Midlane skal overførast til distriktsfond eller siidafond, og skal disponerast etter vedtektene for dei respektive fonda.

Departementet gjer framlegg om ei løyving på 6,01 mill. kroner.

Rapport 2025

Det er utbetalt 5,7 mill. kroner i tilskot i 2025, fordelt på 11 tilskottsmottakarar. Det er utbetalt tilskot til alle reinbeitedistrikt og siidaer som oppfylte vilkåra.

Post 82 Tilleggsareal for Fosen reinbeitedistrikt, kan overførast

Staten har i samband med meklingsavtalane mellom Sør-Fosen sijte og Fosen vind, og Nord-Fosen sijte og Roan vind, forplikta seg til å skaffe eit tilleggsareal for vinterbeite for Fosen reinbeitedistrikt. NIBIO har greidd ut aktuelle område og gitt ein klar tilråding om området

Håmmålsfjellet-Sålekinna. Regjeringa arbeider vidare på grunnlag av denne tilrådinga. Det er no gjennomført ei utgreiing av konsekvensar for andre interesser. Regjeringa vil leggje denne utgreiinga til grunn for vurdering av det vidare arbeidet.

Utgiftene vil mellom anna kunne omfatte tiltak for kommunane i området, kjøp av konsulenttenester til konsekvensutredning og reguleringsplanprosess, avbøtande tiltak i tillegg til avtaler om leige av reinbeite med grunneigarar og fjellstyre.

Rapport 2025

Det vart løyvd 100 mill. kroner over posten i 2025. Løyvinga kan overførast, og skal dekkje kostnadene fram til arbeidet med tilleggsareal er avslutta. Det vart ikkje utbetalt midlar over posten i 2025.

Post 83 Tiltak for sameksistens mellom reindrift og jordbruk

Formålet med løyvinga er å gjennomføre tiltak som kan leggje til rette for sameksistens mellom reindrift og jordbruk. Landbruks- og matdepartementet etablerte i januar 2024 eit utval for betre sameksistens mellom reindrift og jordbruk. Bakgrunnen for at utvalet vart etablert er prosessen med å leggje til rette for tilleggsareal for Fosen reinbeitedistrikt, men utvalet er ikkje involvert i denne prosessen. Utvalet skulle sjå nærare på kva som er utfordringane mellom reindrift og jordbruk i Nord-Østerdalen, knytte til den sør-austlege grensa for det samiske reinbeiteområdet.

Utvalet leverte sin rapport i juni 2026. Framlegget til løyving på posten er ei ramme for å gjennomføre tiltak som utvalet har gjort framlegg om.

Departementet gjer framlegg om ei løyving på 15 mill. kroner.

Rapport 2025

Posten vart oppretta i 2026.

Kap. 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen

(i 1000 kroner)

Post	Nemning	Rekneskap 2025	Saldert budsjett 2026	Forslag 2027
51	Tilskot til Reindriftens utviklingsfond	88 500	81 800	90 950
72	Tilskot til organisasjonsarbeid	8 600	10 500	11 000
75	Kostnadssenkande og direkte tilskot, <i>kan overførast</i>	128 864	153 300	166 650
79	Velferdsordningar, <i>kan overførast</i>	3 280	4 400	6 400
Sum kap. 1151		229 244	250 000	275 000

Den 17. februar 2026 vart staten og Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL) samde om Reindrifftsavtalen 2026/2027. Avtalen har ei ramme på 275 mill. kroner. Dette er ein auke på 25 mill. kroner samanlikna med Reindrifftsavtalen 2025/2026. Reindrifftsavtalen 2026/2027 fører vidare både prioriteringa av dei utøvarane som har reindrift som hovudverksemd og hovudlinene i tilskotssystemet. Dette gir stabilitet for næringsutøvarane. Siidaandeler som ikkje følgjer opp vedtak om reduksjon av reintalet, har ikkje rett til tilskot frå avtalen.

Reindrifftsavtalen 2026/2027 er den femte reindrifftsavtalen regjeringa Støre inngår med Norske Reindrifftsamers Landsforbund. Semje i avtaleforhandlingane er avgjerande for å støtte opp om avtaleinstituttet og den hovudavtalen som er inngått mellom Landbruks- og matdepartementet og Norske Reindrifftsamers Landsforbund.

Proposisjonen om reindrifftsavtalen 2026/2027 vart handsama av Stortinget 15. juni 2026, jf. Prop. 92 S (2025–2026) Endringar i statsbudsjettet 2026 under Landbruks- og matdepartementet (Reindrifftsavtalen 2026/2027) og Innst. 442 S (2025–2026).

Departementet gjer framlegg om løyvingar under kap. 1151 for 2027 i samsvar med dette.

Klima- og miljødepartementet (KLD)

			(i 1000 kroner)		
Kap.	Post	Nemning	Rekneskap 2025	Saldert budsjett 2026	Forslag 2027 ¹
1410	21	Miljødata	10 000	10 000	10 000
1420	01	Driftsutgifter	10 000	10 000	10 000
1420	72.2	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt (underpost 2 Erstatning for tamrein)	110 438	108 311	108 311
1420	73	Tilskot til rovvilttiltak	71 970	71 706	43 619
1420	80	Tilskot til tiltak for å ta vare på natur	4 500	3 500	3 500
Sum kap. 1410 og 1420			206 908	203 517	175 430

¹Beløpa i tabellen utgjør berre tildelingane til samiske føremål over postane for kapittel 1410 og 1420, og ikkje totalsummen på postane.

I tillegg blir det løyvd midlar til samiske føremål over desse kapitla og postane:

Kap.	Post	Nemning
1429	60	Tilskot til kulturmiljøkompetanse i kommunane
1429	71	Tilskot til freda kulturmiljø i privat eige, <i>kan overførast</i>
1429	74	Tilskot til fartøyvern, <i>kan overførast</i>
1429	77	Tilskot til verdiskaping og kompetansetiltak på kulturmiljøområdet, <i>kan overførast</i>

Kap. 1410 Kunnskap om klima og miljø, post 21 Miljødata

Posten omfattar blant anna 10 mill. kroner til arbeidet med omforeina kunnskapsgrunnlag om tamrein og rovvilt. Dette er knytt til rovvilttiltak i tiltakspakka for reindrift og energi som regjeringa la frem i desember 2023.

Kap. 1420 Miljødirektoratet, post 01 Driftsutgifter

Posten finansierer alle driftsutgifter i Miljødirektoratet, som Statens naturoppsyn (SNO) er ein del av. Statens naturoppsyn er miljøforvaltninga sitt operative feltorgan. I statsbudsjettet for 2024 vart det lagt inn 10 mill. kroner som blir vidareført i 2027-budsjettet med føremål om å dempe konfliktnivået og styrke tilliten til rovviltforvaltninga i Nordland, Troms og Finnmark. Bakgrunnen for konflikten var ulike syn på omfanget av skade på beitedyr og talet på rovvilt i området. Ei styrking av SNO med fleire faste årsverk i regionen gir økt kapasitet til skadedokumentasjon og bestandsovervaking, to viktige innsatsområde for å auke tilliten og dempe konflikt i området. Styrkinga har kome både samiske og andre beiteinteresser i regionen til gode.

Kap. 1420 Miljødirektoratet post 72 Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt

Posten omfattar erstatningar for husdyr og tamrein som er drepne eller skadd av rovvilt, der erstatningar for husdyr ligg på underpost 1 og erstatningar for tamrein på underpost 2. Beløpa i tabellen over er knytte til underpost 2, Erstatningar for tamrein.

Erstatningane kan variere fra år til år, blant anna grunna naturgitte forhold. Løyvingsbehovet er slik sett vanskeleg å stipulere, og posten (med dei to underpostane) er derfor budsjettert som overslagsløyving. Samla løyving for posten er foreslått til 163,9 mill. kroner, det same som i 2026.

Rapport 2025 (samla omtale for begge underpostane, dvs. både for husdyr og tamrein): Erstatningsoppgjeret for husdyr og tamrein er gjennomført i tråd med gjeldande regler og det er utbetalt 158,9 mill. kroner. Totalt er det sakshandsama 1044 søknader om erstatning for husdyr tappt til rovvilt i 2025, og det er utbetalt 51,7 mill. kroner i erstatning. For tamrein er det sakshandsama 525 søknader, og det er utbetalt erstatning for 110,4 mill. kroner. Det er framleis

stor variasjon i tapsutviklinga i ulike område, men over år er det på nasjonalt nivå god samanheng mellom auka innsats på førebyggjande tiltak og reduksjon i sauetapa. For tamrein ser man ikkje noko tilsvarande samanheng. For reinnæringa er det vanskelegare å finne egna tiltak, og tapsforholda varierer i større grad med naturgitte forhold knytt til klima, beiteforhold og anna.

Kap. 1420, post 73 Tilskot til rovvilttiltak, *kan overførast*

Posten dekkjer utgifter til førebyggjande og konfliktdempande tiltak i rovviltforvaltninga for både husdyr og tamrein, inkludert godtgjering til lokale fellingslag. Løyvinga på posten kan også nyttast til tilskot for å auke kunnskapsgrunnlaget som kommer målsettinga til gode.

Foreslått løyving er 43,6 mill. kroner, ein reduksjon på 28,1 mill. kroner frå 2026. Som eit innsparingstiltak for å finansiere andre tiltak i statsbudsjettet er posten redusert med 20 mill. kroner. I tillegg er det til kap. 1420 post 21 omdisponert 10 mill. kroner til utvikling av digitalt system for sakshandsaming og rapportering på saksområdet motorferdsel i utmark og vassdrag. I prisjustering er det lagt inn 1,9 mill. kroner.

Av løyvinga er 0,5 mill. kroner satt av i tilskot til ei fagstilling i Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL) som skal arbeide med rovviltrelaterte oppgåver og problemstillingar, og leggje til rette for at reindrifta kan delta aktivt i prosessar innanfor dette området. Landbruks- og matdepartementet bidreg på si side med eit organisasjonstilskot til NRL over Reindriftsavtala 2026/2027 på 11 mill. kroner, som inkluderer midlar til nemnde fagstilling.

Rapport 2025 (gjelder både ift. husdyr- og tamreinnæringen)

I 2025 kom det inn 1 028 søknader på ordninga med et totalt omsøkt beløp på 215,5 mill. kroner, og 833 søknader vart heilt eller delvis innvilga. 140 søknader vart avslått med et samla omsøkt beløp på 31,6 mill. kroner.

Tilskuddsforskriften vart revidert i 2024, og ny forskrift tredde i kraft 1. januar 2025. Formålet med revisjonen var å forbetre effekten av tiltaka, gjere forskrifta meir forutsigbar og tilpassa gjeldande lovmessige krav, samt sikre en meir kunnskapsbasert og effektiv forvaltning av midlane. Elektronisk søknadssenter (ESS) er oppdatert for å reflektere endringane, og er no meir brukarvennleg for søkaren og sakshandsamaren. ESS er i løpet av 2025 også tilrettelagt for betre rapportering og synleggjering av bruk og erfaringar med tiltaka.

Det er vanskeleg å gi en klar vurdering av effekten av igangsette tiltak i 2025 finansiert av midlar frå ordninga. Tap av sau og tamrein til rovvilt er avhengig av mange faktorar. Tilskot til de tiltak som sikrar å skile tamdyr og rovvilt i tid og rom er naturleg mest effektive. For tamrein er det vanskelegare å finne egna førebyggjande tiltak for å forhindre tap da tamreinområda i større grad overlappar med rovviltområda.

Kap. 1420 Miljødirektoratet post 80 Tilskot til tiltak for å ta vare på natur, Tilskotsordning for vannmiljøtiltak, inkludert restaureringstiltak for Oslofjorden, kalking og anadrome laksefisk

Under tilskotsordninga skal 0,5 mill. kroner lysas ut til tiltak for å føre vidare kunnskap om den samiske laksefiskekulturen i Tanavassdraget, særleg retta mot barn og unge. Beløpet og formålet er konkretisert i Prop 1 S for 2027.

Under same ordning er det også øyremærka 3 mill. kroner i tilskot til Tana fiskeforvaltning, der noko av midlane går til formål som støtter vidareføring av samisk kultur.

Rapport 2025

Det vart i 2025 utbetalt 0,5 mill. kroner frå posten i tilskot for å føre vidare kunnskap om den

samiske laksefiskekulturen i Tanavassdraget, særleg retta mot barn og unge, og 4,2 mill. kroner i tilskot til Tana fiskeforvaltning.

Kap 1429 Riksantikvaren post 60

Posten omfattar tilskot som bidreg til å styrke kulturmiljøkompetansen i kommunane, slik at kulturmiljø kan bli tatt i bruk som ein ressurs i samfunnsutviklinga.

Rapport 2025

Riksantikvaren mottok søknader frå tolv fylkeskommunar, Sametinget og 43 kommunar i 2025. Den samla søknadssummen var på om lag 43 mill. kroner. Av løyvinga på posten i 2025 ga Riksantikvaren 0,2 mill. kroner i tilskot til kulturmiljøkompetanse til Sametinget.

Kap. 1429 Riksantikvaren post 71 Tilskot til freda kulturmiljø i privat eige, kan overførast

Posten omfattar tilskot til sikrings-, istandsettings-, vedlikehalds- eller skjøtselstiltak på freda kulturmiljø i privat eige. Ved krav om utføring som fordyrar arbeidet, skal tilskot kunne dekke slike antikvariske meirkostnader heilt eller delvis. Tilskot kan gå til både enkeltobjekt og til kulturmiljø. Freda kulturmiljø eigd av privatpersonar skal prioriterast ved tildeling.

Private eigarar av samiske kulturminne kan søke om tilskot frå posten. Søknaden går via Sametinget til Riksantikvaren, som fordeler tilskot mellom alle fylkeskommunane og Sametinget.

Rapport 2025

Totalt søkte 485 eigarar om tilskot på til saman 335,5 mill. kroner. Av løyvinga på posten i 2025 ga Riksantikvaren 4,8 mill. kroner i tilskot til freda samiske kulturminne i privat eige.

Kap. 1429 Riksantikvaren post 74 Tilskot til fartøyvern, kan overførast

Posten omfattar tilskot til sikring, vedlikehald, istandsetting og restaurering av freda fartøy. Eigarar og forvaltarar av fartøy som er freda eller verna kan få tilskot. Det same gjeld organisasjonar, foreiningar og prosjekt som opererer innanfor føremålet med tilskotsordninga.

Eigarar og forvaltarar av freda samiske fartøy kan søkje om tilskot frå posten. Søknaden går via Sametinget til Riksantikvaren, som fordeler tilskot mellom alle fylkeskommunane og Sametinget.

Rapport 2025

I 2025 fekk fylkeskommunane og Sametinget inn 165 søknadar på til saman 407 mill. kroner og ga tilskot til 110 av søknadane. Av løyvinga på posten i 2025 ga Riksantikvaren 0,6 mill. kroner i tilskot til samisk fartøyvern.

Kap. 1429 Riksantikvaren post 77 Tilskot til verdiskaping og kompetansetiltak på kulturmiljøområdet, *kan overførast*

Posten omfattar tilskot til både verdiskapingsprosjekt og kompetansetiltak på kulturmiljøområdet. For begge føremål skal søknadar som har relevans for, og bygger opp under, måla for bevaringsstrategiane, bli prioriterte. Dei kan vere heilt eller delvis knytt til samisk kulturmiljø. Desse tilskota blir gjevne direkte frå Riksantikvaren.

Rapport 2025

I 2025 vart det utbetalt 7,5 mill. kroner frå posten fordelt på 49 prosjekt. Av løyvinga i 2025 ga Riksantikvaren 0,8 mill. kroner i tilskot til kartlegging og bevaring av bygningar og kulturmiljø i pitesamisk område.

Samferdselsdepartementet (SD)

Kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 71 Kjøp av infrastrukturtenester – drift og vedlikehold og post 72 Kjøp av infrastrukturtenester – Fornyning og mindre investeringar

I reindriftsområda, særleg langs Nordlandsbanen, har Bane NOR SF i fleire år samarbeidd med reindriftseigarar og forskarar for å finne effektive tiltak for å redusere påkøyningar av tamrein. Undersøkingar viser at oppsett av gjerde mellom over- eller undergangar i område der jernbanen kryssar beiteområde eller på strekningar der det er stor hyppigheit av reinpåkøyningar, ser ut til å vere det mest effektive tiltaket. Ein føresetnad for ønskt effekt er at gjerda er tilstrekkeleg lange, er utforma og plassert riktig i terrenget og er av tilstrekkeleg kvalitet for å tole vinterforhold med mykje snø og vind. Samtidig må det vere tilstrekkeleg mengde over- eller undergangar, slik at dyra har mogelegheit til å komme seg trygt over eller under transportinfrastruktur.

Oppsett av gjerde for å redusere påkøyningar av tamrein blir prioritert på jernbanestrekningar der det er stor risiko for påkøyningar og der gjerda kan monterast mellom naturlege viltovergangar. På slike strekningar går talet på reinpåkøyningar kraftig ned.

Bane NOR har gjennom fleire år systematisk rydda vegetasjon langs sporet, samarbeidd med reineigarar om ulike tiltak og gjennomført saktekøyning på jernbanen i periodar der rein oppheld seg langs sporet. Talet på påkøynde tamrein har dei siste åra vore lågare enn på mange år. Dette kan mellom anna forklarast med variasjon i vêr- og snøforhold, men også med arbeidet med å setje opp viltgjerde på fleire av dei mest utsette strekningane.

Bane NOR har i perioden 2018–2025 bygd totalt 135 kilometer med vilt- og reingjerde. Gjerda blir sette opp i område med særleg høgt konfliktnivå, der talet på påkøyningar av både tamrein og elg er høgt, primært på strekningar der gjerde kan byggjast mellom naturlege overgangar eller undergangar. Utbygging av viltgjerder både for tamrein og elg vil fortsetje. I 2026 er det planlagt bygging av gjerde på delstrekningar på om lag fem kilometer og i 2027 er det planlagt bygging av gjerde mellom Bolna og Lønsdal.

Andre viktige tiltak for å redusere talet på påkøyningar av tamrein er rutinar for meldingar frå reineigarar og lokførarar om at rein er i eller nær sporet (reinformelding). Det blir gjennomført saktekøyning for ein periode på tolv timar under føresetnad av at reineigaren gjennomfører tiltak for å flytte dyra frå linja. I tillegg blir det gitt støtte til bruk av helikopter og drone ved flytting mellom beiteområde.

Bane NOR er involvert i fleire forskingsprosjekt for å finne løysingar som er både kostnadseffektive og har minst mogleg negative verknader på dyr og menneskes bruk av landskapet. I perioden 2023 til 2026 har det vore uttesting av fleire nye teknologiske løysingar for å oppdage og skremme dyr vekk frå sporet.

Fleire utbyggings- og FoU-prosjekt er i gang:

- Utbygging av viltgjerder på strekningen Mo i Rana–Skonseng på Nordlandsbanen blir gjennomført i 2026.
- Utbygging av 1,3 kilometer viltgjerder på strekningen Bolna–Lønsdal på Nordlandsbanen er planlagt gjennomført i 2027.
- Viltvarsling («viltskremming») er eit viltvarslingssystem montert på tog som skal påverke dyr til å trekkje vekk frå jernbanelinjene når toga passerer. Det er gjennomført

testing av viltet sine reaksjonar på ulike lydsignal frå tog. Prosjektet blir vidareført i perioden 2026–2029.

- Prosjektet om teknologiske løysingar for å redusere talet på påkøyrslar av tamrein, viste lovande effekt av eit deteksjonssystem for tamrein når dei held seg nære jernbanelinja, i kombinasjon med varsling til dyreeigarar og togleiing. For vintersesongen 2026/2027 gir Bane NOR støtte til fortsett bruk av GPS til reineigarane slik at dei har eit godt grunnlag for å flytte dyra eller gjennomføre saktekøyring og Bane NOR vurderer vidare oppfølging.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID)

Kap. 671, post 72 Kvalifiseringsordningar for tolkar

Løyvinga skal finansiere den faglege og administrative gjennomføringa av autorisasjonsprøven for tolkar og anna utdanning og kvalifisering. Formålet med ordningane er å få fleire kvalifiserte tolkar i offentleg sektor på språk det er behov for. Høgskulen på Vestlandet, Oslo Met og Samisk høgskole får tilskot gjennom ordninga. Det er Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDi) som forvalter ordninga.

Samisk høgskole mottok 1 390 000 kroner i både 2025 og 2026, av eit totalt tilskot på hhv. 22,3 mill. kroner og 24,1 mill. kroner.

For 2027 blir det foreslått ei løyving under kap. 671, post 72 på 25 mill. kroner.

Utgjeve av:
Kommunal- og distriktsdepartementet

Bestilling av publikasjoner:
Service- og tryggingsorganisasjonen til departementa
www.publikasjoner.dep.no
Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonskode: H-2581 N

